

Activiteitenverslag 2010

www.instituutvoordeoverheid.be

administratie - beheersovereenkomsten - beleidsevaluatie - bestuur – burger - coaching - competentie management - comptabiliteitsdecreet - controle - coördinatie - dienstverlening - effectiviteit – efficiëntie - eGovernment – financieel management - governance – HRM - innovatie - integriteitsbeleid - kwaliteit - management – meerjarenplanning – motivering - netwerken - organisatie - overheidsinformatie - overheidsmanagement - participatief - performantie - personeelsmanagement – PPS – prestatie meting - procesevaluatie - regulering - samenwerking - staats-hervorming - tevredenheid - veranderingsmanagement - vergrijzing - vertrouwen - werklasmeting

Staf Instituut voor de Overheid 2010

DIRECTEUR:

Geert Bouckaert

EMERITI:

Roger Depré, Rudolf Maes

PROFESSOREN:

Marleen Brans, Annie Hondeghem,
Christopher Pollitt, Koen Verhoest

GEASSOCIEERDE PROFESSOREN:

Jeroen Maesschalck, Frankie Schram

WETENSCHAPPELIJK MEDEWERKERS:

dr. Bruno Broucker, Dorien Buttiens, dr. Joep Cromptvoets, Dries De Herdt, Karlien Delbeke, Sara Demuzere, Bart De Peuter, Bob D'hoedt, dr. Gianluca Ferraro, Ellen Fobé, Willem Joris, dr. Joery Matthys, Astrid Molenveld, Peter Oomsels, Liesbeth Op de Beeck, Sophie Op de Beeck, Valérie Pattyn, Eva Platteau, dr. Vital Put, Jan Rommel, Sarah Scheepers, Freya Schreurs, Jesse Stroobants, Steve Troupin, Glenn Vancauwenberghe, dr. Wouter Vandenabeele, Jan Van Damme, Sam Vanden Broucke, Karolien Van Dorpe, Kit Van Gestel, Dieter Vanhee, Nele Van Tomme, dr. Joris Voets, Katrien Weets

COORDINATIE VORMING, ONDERSTEUNING PROJECTEN EN SECRETARIAAT:

Evelien Cautaert, Veerle Conings, Anneke Heylen, Anita Van Gils, An Wynants
Maaike Vandenhaute, Inge Vermeulen

VRIJWILLIG WETENSCHAPPELIJK MEDEWERKERS:

dr. Eva Beuselincx, dr. François-Xavier Iyaka-Buntine, prof. dr. Dave Gelders, Marc Kayaert,
dr. Trui Steen, dr. Steven Van de Walle, dr. Bart Verbelen

Een uitgebreide versie van het activiteitenverslag is beschikbaar via
www.instituutvoordeoverheid.be.

Inhoud

Voorwoord	2
<hr/>	
1. Het Instituut voor de Overheid	5
1.1. Missie, visie en identiteit	5
1.2. Inhoudelijke strategie	6
1.3. Enkele cijfergegevens voor de periode 1998-2010	7
<hr/>	
2. Wetenschappelijk onderzoek	9
2.1. Fundamenteel onderzoek	10
2.2. Toegepast wetenschappelijk onderzoek	12
2.3. Dienstverleningsopdrachten	14
<hr/>	
 3. Vorming, training en opleiding	15
3.1. Opleidingsprogramma's Faculteit Sociale Wetenschappen	15
3.2. Master in het overheidsmanagement en -beleid	15
3.3. Master of European politics and policies	16
3.4. (Half) open opleidingsprogramma's	16
3.5. In-company trainingen	18
3.6. Studiedagen	19
<hr/>	
4. Internationale uitstraling	19
4.1. Wetenschappelijke prijzen	19
4.2. Actieve participatie aan internationale organisaties en netwerken	20
4.3. Buitenlandse academische bezoeken aan het Instituut voor de Overheid	20
<hr/>	
5. Nationale netwerking	20
<hr/>	
 6. Publicaties	21

Voorwoord

“Een slagkrachtige overheid maakt effectief een verschil in de samenleving voor de burgers, de bedrijven en de maatschappelijke organisaties.”

prof. dr. Geert Bouckaert,
directeur Instituut voor de Overheid

Het Public Governance Committee van de OESO kwam in November 2010 op ministerieel niveau bijeen om strategieën voor de toekomst te bespreken. Het algemene thema van de bijeenkomst was “The Call for Innovative and Open Government”. Het werd een bijeenkomst die sterk werd bepaald door de financieel-economische crisis. Centrale vragen die voorlagen waren: Hoe kunnen we goede dienstverlening garanderen wanneer we moeten besparen?; Hoe kunnen we onze openbare besturen oriënteren naar een grotere prestatie-gevoeligheid?; maar ook: Hoe kunnen we een open en transparante overheid bevorderen? Dit zijn drie vragen die een overheid die slagkrachtig wenst te zijn, moet kunnen beantwoorden.

Een centrale bekommernis is hoe burgers, als gebruikers, maar ook private bedrijven en NGOs kunnen worden geactiveerd en partner kunnen zijn bij de dienstverlening. ICT en de elektronische overheid zijn hierbij duidelijke hef-

bomen in de co-productie en om de administratieve overlast terug te dringen. Het partnerschap met de private sector situeert zich niet enkel op het niveau van de noodzakelijke investeringen, maar ook op punctuele dienstverlening. Heel uitdrukkelijk wordt er ook verwezen hoe een partnerschap van de centrale overheid met de lokale besturen een oplossing kan zijn voor het garanderen van dienstverlening aan burgers, bedrijven, en maatschappelijke organisaties. Twee voorwaarden worden gekoppeld aan het succesvol betrekken van de samenleving bij de overheid, of hoe men van publieke-sector-motivatie kan overstappen naar publieke-dienst-motivatie waarbij niet-overheden publieke diensten vervullen. Vooreerst moet er een maatschappelijk eigenaarschap zijn van de doelstellingen van de overheid en van de gebruikte beleidsinstrumenten om effecten te realiseren. Ten tweede moet de overheid de resultaten van haar optreden zichtbaar maken zodat de samenleving de

toegevoegde waarde heel expliciet kan zien en beoordelen. Dit past in het plaatje om de overheid verantwoording te laten afleggen, als basis om vertrouwen te winnen, en te behouden. Zonder vertrouwen geen partnerschappen, en zonder partnerschappen geen garantie voor goede dienstverlening. De vraag is hoe onze overheden in Vlaanderen hier scoren? Het project van de slagkrachtige overheid en dat van de interne staatshervorming gaan duidelijk in deze lijn, maar moeten nog worden hard gemaakt.

De tweede vraag gaat duidelijk in op de vraag hoe prestaties, en de aandacht hiervoor, kan worden versterkt. Uiteraard hangt dit samen met het afstemmen van verwachtingen en wat met de beschikbare middelen kan worden gerealiseerd. Men kan de verwachtingen realistischer maken door een verwachtingen-management. Dit moet dan worden gecombineerd met het beter benutten van de middelen door zowel de kaart van de nieuwe technologieën te trekken als door een HRM dat zich nog meer inzet voor de gebruikers van de dienstverlening. Hiervoor moeten overheden ook strategische capaciteit hebben voor een prestatie-bestuur (performance governance) dat organisatie-overschrijdend werkt per beleidsdomein, en over bestuurslagen heen. Dit vergt opnieuw effectieve partnerschappen en een functionele coördinatie binnen de overheid. Een centrale vraag is of het nieuwe rekendecreet zal bijdragen tot deze noodzakelijke aandacht voor prestaties.

Tenslotte stelt de OESO dat onze overheden open en transparant zullen zijn, of ze zullen niet zijn. Openheid en transparantie zijn geen doelen op zich. Het zijn kenmerken die integriteit bewaken, die de cultuur om de gebruiker centraal te stellen in de organisatie van de dienstverlening bevordert, en die dialoog en interactie via websites en toegankelijke databanken evi-

dent maakt. Openheid en transparantie worden dan plots hefboomen om de centrale waarden van de overheid te delen met partners, waardoor vertrouwen groeit om samen werk te maken van een slagkrachtige overheid die effectief een verschil maakt in de samenleving voor de burgers, de bedrijven, en de maatschappelijke organisaties.

Moderniseren van de overheid is immers niet enkel een zaak van de politiek en van de administratie, maar ook van de samenleving.

Het Instituut voor de Overheid onderzoekt de bovenstaande vragen vanuit verschillende hoeken. We publiceren hierover, niet alleen voor een Vlaams ambtelijk en politiek publiek, maar ook voor een internationaal platform. Dat het Instituut voor de Overheid een erkend internationaal, nationaal, Vlaams en lokaal platform is, blijkt duidelijk uit de initiatieven die we koppelen aan onze onderzoeken en onze opleidingen, en uit de internationale netwerken waar het Instituut voor de Overheid een sleutelrol in speelt.

Het is onze overtuiging dat ons onderzoek, onze kennisdeling, en onze dienstverlening op die manier bijdraagt tot het tegensprekelijke debat, tot de transparantie van de complexe werkelijkheid van die overheid, en tot het realiseren van een innovatieve en open overheid. Dit was zo voor 2010 en het is onze bedoeling dit ook voor 2011 te doen. We danken allen die dit mogelijk maken: de overheden die ons onderzoek wensen en sponsoren, de ambtelijke en politieke actoren die hieraan actief meewerken, de medewerkers die het beste van zichzelf geven om een verschil te maken, de internationale gemeenschap die meedenkt. De overheid, nog meer dan vroeger, maakt een verschil naar de samenleving. Het Instituut voor de Overheid, meer nog dan anders, maakt een verschil naar die overheid.

prof. dr. Geert Bouckaert

dr. Trui Steen
Universitair hoofdocent
Instituut Bestuurskunde
Universiteit Leiden, Nederland

“De sterkte van het Instituut ligt in haar combinatie van fundamenteel onderzoek, beleidsgericht onderzoek, vorming en opleiding, en wetenschappelijke dienstverlening.

De maatschappelijke relevantie van het onderzoek, de bijdrage die het onderzoek kan leveren tot een verbetering van de werking van het openbaar bestuur, staat centraal en de onderzoekers gaan ook steeds in dialoog met de praktijk. Het Instituut biedt een sterke combinatie van onderzoek en dienstverlening, van theorie en praktijk, van oud en jong.”

Lees meer over deze external view in het elektronisch activiteitenverslag via www.instituutvoordeoverheid.be

1. Het Instituut voor de Overheid

1.1. Missie, visie en identiteit

De missie van het Instituut voor de Overheid is om vanuit de kerntaken van een universiteit (onderzoek, vorming en opleiding, dienstverlening), een wetenschappelijke onderbouwde bijdrage te leveren tot een verbetering van het management en het beleid van openbare besturen op de verschillende bestuursniveaus (lokaal, regionaal, federaal, Europees en internationaal).

Met het onderzoek wil het Instituut voor de Overheid niet alleen een bijdrage leveren tot de vooruitgang van de wetenschap, maar ook tot de vooruitgang van de beleidspraktijk. Dit impliceert dat het onderzoek maatschappelijk en beleidsrelevant is en dat een inspanning geleverd wordt om de conclusies van het onderzoek te vertalen naar beleidsaanbevelingen. De onderzoeksresultaten worden gevaloriseerd via publicaties, actieve aanwezigheid op diverse fora en via eigen vormingsactiviteiten en dienstverleningsopdrachten.

Om dit te kunnen realiseren is een instituut met een sterke en zichtbare identiteit nodig. Het Instituut voor de Overheid is een wetenschappelijk onderzoeksinstituut met de volgende kenmerken:

- Geëngageerde onafhankelijkheid door een partnerschap met de overheid,
- Wisselwerking van theorie en praktijk met onderzoek, vorming en dienstverlening,
- Internationale kruisbestuiving door hertaling naar de eigen context,
- Discrete openheid als mogelijkheid voor een tegensprekelijk debat met de overheid,

- Overtuiging van het overheidsspecifieke van beleid en beheer,
- Besef van afhankelijkheid door actieve internationalisering,
- Gedrevenheid door het algemeen belang.

Deze identiteit wordt versterkt door een kwalitatieve en duurzame groeistrategie met de volgende kenmerken:

- Generatieve groei: het cumulatieve van drie generaties van onderzoekers,
- Thematische groei: de synergie van thema's,
- Integrale groei: het evenwicht van onderzoek, vorming en dienstverlening,
- Internationale groei: de kwaliteitsbewaking door een internationale toetsing,
- Groeiende actieradius: de samenhang van alle bestuurslagen en van alle machten,
- Disciplinaire groei: het interdisciplinaire als hefboom.

Op die manier wordt een visie een identiteit en wordt een identiteit een strategisch programma.

1.2. Inhoudelijke strategie

Om de werking van het Instituut voor de Overheid op een efficiënte en effectieve wijze te ondersteunen, werd een strategisch plan ontwikkeld dat als basis dient voor alle activiteiten in de periode 2010-2015. Hierbij staan 2 twee horizontale thema's centraal: 'innovatie en transformatie' en 'performantie' van de overheid.

Binnen 'innovatie en transformatie' en 'performantie' van de overheid in de samenleving onderkennen we volgende dimensies van overheidsmanagement, bestuur en beleid waarbinnen het Instituut voor de Overheid zijn activiteiten heeft geclusterd:

- burger en beleid
- bestuurlijke organisatie
- elektronische overheid
- personeel en verandering
- financiën, kwaliteit en prestaties

Figuur 1 is een schematische weergave van deze profilering en de onderlinge interdependentie.

Cluster burger en beleid

Cluster bestuurlijke organisatie

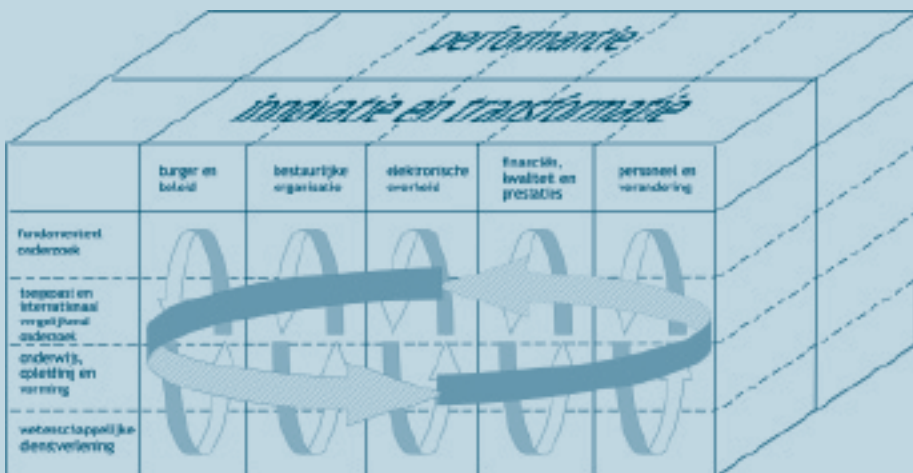
Cluster elektronische overheid

Cluster financiën, kwaliteit en prestaties

Cluster personeel en verandering

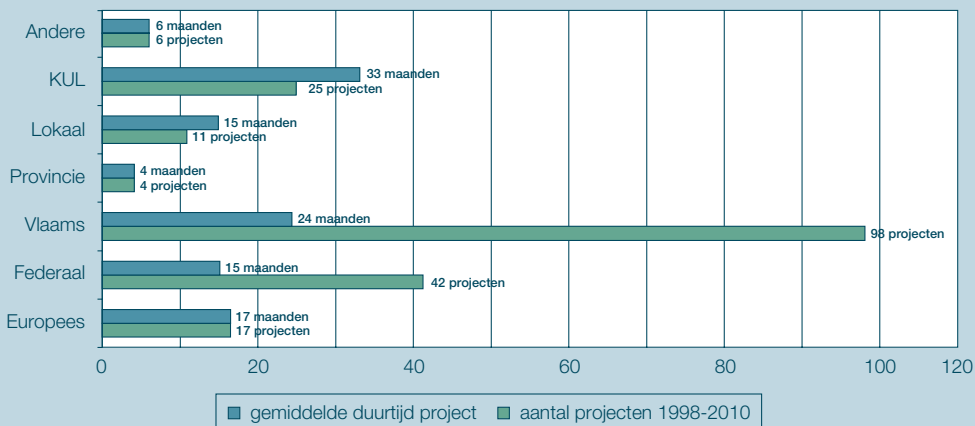

Figuur 1: Profilering van en interdependentie binnen het Instituut voor de Overheid

1.3. Enkele cijfergegevens voor de periode 1998-2010

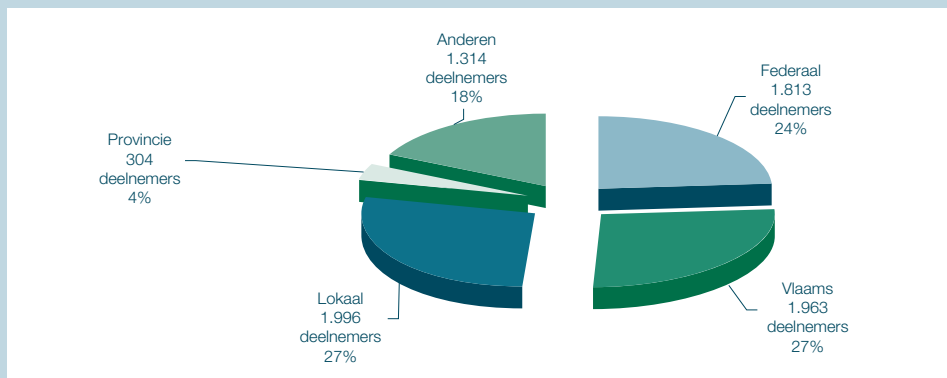
- Sinds 1998 werd er gewerkt aan meer dan 180 onderzoeksprojecten en 20 dienstverleningsopdrachten (inclusief lopend onderzoek). Figuur 2 toont hierbij de financiering per bestuursniveau.
- Sinds 2000 zijn er 17 doctoraatsonderzoeken afgewerkt met een gemiddelde duurtijd van 45 maanden. In 2010 verrichtten 18 doctorandi fundamenteel onderzoek.
- Het aantal medewerkers groeide van 18 in 1998 naar 40 eind 2010, het aantal professoren van 2 naar 5.
- Sinds 1998 werden 98 universitaire medewerkers tewerkgesteld. In toenemende mate heeft de dynamiek van instroom en uitstroom van medewerkers tot gevolg dat verschillende ex-medewerkers op diverse plaatsen binnen de overheid en de politiek werken. Na een tewerk-

- stelling bij het Instituut voor de Overheid met een gemiddelde duurtijd van 3,5 jaar, opteren sommige medewerkers voor een academische loopbaan, sommigen gaan aan het werk als consultant. De meeste medewerkers komen terecht in een leidinggevende of adviserende functie in diverse overheidsinstellingen, zowel Europees, federaal, Vlaams als lokaal.
- In de periode 2000-2010 werden meer dan 75 studiedagen of workshops georganiseerd en 190 open opleidingen. In totaal participeerden meer dan 7.390 personen aan één of meerdere vormingsinitiatieven. Figuur 3 geeft een indicatie vanuit welk bestuursniveau de deelnemers aan onze vormingsinitiatieven afkomstig zijn.
- Sinds 1998 tellen we meer dan 825 internationaal erkende publicaties, meer dan 640 andere publicaties.

Figuur 2: Financiering wetenschappelijk onderzoek sinds 1998 per bestuursniveau (203 projecten, gemiddelde duurtijd: 21 maanden).

Deze cijfers omvatten zowel fundamenteel onderzoek als toegepast onderzoek en dienstverleningsopdrachten. Sommige doctoraatsonderzoeken worden uitgevoerd naast toegepaste onderzoeken en zijn als één project beschouwd.

Figuur 3: Deelnemers vormingsinitiatieven sinds 2000 per bestuursniveau

Type publicatie	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	totaal
Boeken internationaal (auteur en editor)	2	1	4	1	1	2	0	1	6	5	7	30
Hoofdstukken in boeken internationaal	5	1	9	11	10	12	17	15	26	10	18	134
Tijdschrift-artikels refereerd	5	10	24	22	36	34	50	42	41	34	40	338
Doctoraat	1	0	2	0	3	2	3	0	4	1	1	17
Papers internationaal congres	4	7	25	21	19	43	38	38	35	45	31	306
Subtotaal internationaal erkende publicaties	17	19	64	55	69	93	108	96	112	95	97	825
Boeken nationaal (auteur en editor)	8	4	4	8	6	5	9	4	10	8	4	70
Hoofdstukken in boeken nationaal	11	9	12	14	17	37	28	20	8	6	12	174
Tijdschrift-artikels niet refereerd	0	10	7	4	22	19	14	14	10	15	6	121
Andere papers & rapporten	14	16	23	23	25	30	30	19	28	33	36	277
Subtotaal andere publicaties	33	39	46	49	70	91	81	57	56	62	58	642
Algemeen totaal	50	58	110	104	139	184	189	153	168	157	155	1467

Tabel 1: Publicaties Instituut voor de Overheid sinds 2000

2. Wetenschappelijk onderzoek

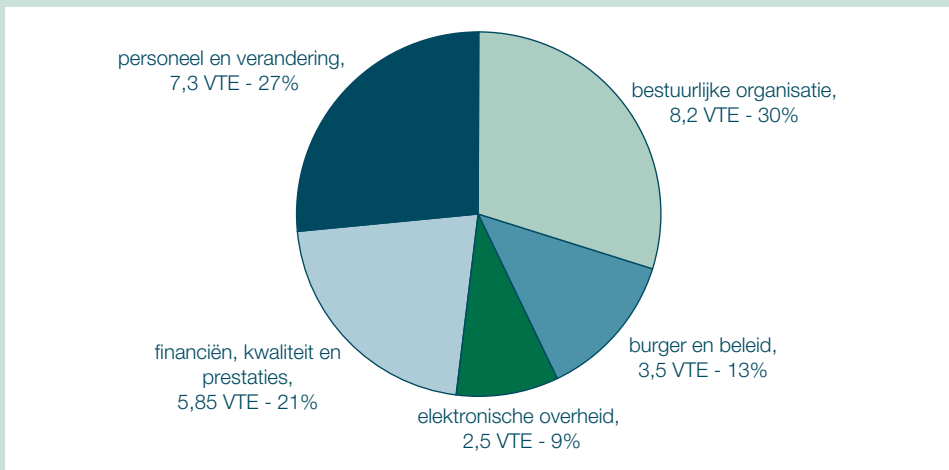
Het wetenschappelijk onderzoek van het Instituut voor de Overheid is zowel fundamenteel als toegepast. Valorisatie gebeurt via publicaties, nationale en internationale gastcolleges, wetenschappelijke voordrachten en studiedagen.

In het jaar 2010 werkten 37 onderzoeksmedewerkers aan:

- 32 toegepaste onderzoeksprojecten,
- 18 doctoraatsonderzoeken,
- 6 andere fundamentele onderzoeksprojecten,
- 11 dienstverleningsopdrachten.

Opdrachtgevers waren ondermeer de Europese Commissie, het departement Bestuurszaken, het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, het F.W.O., de FOD Justitie, het IWT-Vlaanderen, de OESO, de POD-Federaal Wetenschapsbeleid en het bijzonder onderzoeksfonds (BOF) van de K.U.Leuven.

In het kader van het Steunpunt bestuurlijke organisatie Vlaanderen financiert ook de Vlaamse overheid diverse projecten. Meer info omtrent dit steunpunt vindt u via www.steunpuntbov.be

Figuur 4: Procentuele verdeling van de personeelsallocatie over de diverse onderzoeksdomeinen in 2010

2.1. Fundamenteel onderzoek

In 2010 werd er gewerkt aan 18 doctoraatsprojecten. Op 21 oktober 2010 verdedigde Gianluca Ferraro zijn doctoraat 'Domestic

Implementation of International Regimes in Developing Countries. The Case of Marine Fisheries in P.R. China'.

DOCTORAATSONDERZOEKEN 2010:

1. Auditeren versus evalueren: evolutie van strategisch gedrag van Supreme Auditing Institutions (2007-2011): Steve Troupin
2. Beleidsevaluatie-activiteit van publieke sector organisaties verklaard. Een comparatieve kwalitatieve analyse (2007-2012): Valérie Pattyn
3. Beleidsgericht toekomstverkennen in Vlaanderen (2010-2013): Ellen Fobé
4. Determinanten van het gebruik van kwaliteitsmanagementtechnieken in Vlaamse overheidsorganisaties (2007-2011): Sara Demuzere
5. Een kritische discourttheoretische analyse van de concepten gelijkheid en diversiteit in de overheid (2006-2011): Sarah Scheepers
6. Geïnfomeerd beleid: de afstemming van vraag en aanbod van beleidsinformatie uit evaluatie en toekomstverkenning (2007-2011): Bart De Peuter
7. HRM verantwoordelijkheden in de publieke sector - De rol van lijnmanagers (2010-2014): Sophie Op de Beeck
8. Inspraak organiseren: It's all in the process? De rol van procesregels en procesmanagement bij Vlaamse inspraakprocessen (2008-2011): Jan Van Damme
9. Lokale implementatie van internationale regimes. De case van visserij in China (2007-2010): Gianluca Ferraro
10. Organisatie en management van regulering (2007-2011): Jan Rommel
11. Organisatierechtvaardigheid, een analyse. Naar een concept van organisatierechtvaardigheid geschikt voor gebruik in bestuurskundig onderzoek (2008-2012): Karlien Delbeke
12. Publieke sector hervormingen en het dilemma van overheids capaciteit in Tanzania: een studie van het verzelfstandigingsprogramma (2006-2011): Andrew Sulle
13. Politiek-ambtelijke relaties in België: een kwalitatieve toetsing van de Public Service Bargains-typologie (2008-2011): Karolien Van Dorpe
14. Spatial Data Infrastructure and Public Sector Innovation: a public administration approach (2007-2011): Glenn Vancauwenberghe
15. Sturing van publiek-private samenwerkingsverbanden door publieke actoren (2009-2011): Kit Van Gestel
16. Van decreet tot praktijk? Een onderzoek naar de invoering van elementen van prestatiebegroting in Vlaamse gemeenten (2008-2011): Katrien Weets
17. Vergrijzing van het overheids personeel: (leeftijdsbewust) personeelsbeleid en de verwachtingen van ambtenaren. Een studie bij Vlaamse gemeenten en OCMW's (2008-2011): Eva Platteau

18. Verkennend onderzoek naar de bepalende factoren voor de uitvoering van een bevoegdheidsoverdracht n.a.v. een staatshervorming: (2008-2011): Dieter Vanhee

ANDER FUNDAMENTEEL ONDERZOEK 2010:

1. Prestatie-indicatoren in de gezondheidszorg: een Anglo-Nederlandse studie (2006-2010, UK Economic and Social Research Council): Christopher Pollitt
2. Public service motivation versus public sector motivation: de relatie tussen public service motivation en andere motivatoren van ambtenaren (2008-2011, Postdoc, F.W.O.): Wouter Vandenabeele
3. Public service motivation: construct en operationalisering (2009-2010, K.U.Leuven): Wouter Vandenabeele i.s.m. Sangmook Kim (Seoul National University of Technology, Korea)
4. Time, place, task in public administration (2009-2010, K.U.Leuven): Christopher Pollitt & Liesbeth Op de Beeck
5. Opleidingen voor topambtenaren: een vergelijkende analyse (2010, K.U.Leuven): Christopher Pollitt & Liesbeth Op de Beeck
6. Verandering en continuïteit in de overheidssector: een vergelijkende longitudinale studie (2006-2011, K.U.Leuven, BOF-bijzonder onderzoeksfonds): Christopher Pollitt

Dr. Gianluca Ferraro op zijn doctoraatsverdediging op 21 oktober 2010, samen met de leden van zijn jury: prof. dr. Laurent Van Depoele, prof. dr. David Aubin, dr. Peter L. Hupe, prof. dr. Marleen Brans en prof. dr. Hans Bruyninckx

2.2. Toegepast wetenschappelijk onderzoek

In 2010 werd er door 32 onderzoeksmedewerkers gewerkt op 32 toegepaste onderzoeksprojecten met een gemiddelde duurtijd van 30 maanden.

TOEGEPAST ONDERZOEK IN 2010:

1. Bestuurskundig onderzoek van samenwerking in ketens en netwerken met het oog op een geïntegreerde dienstverlening in de domeinen gezondheid en welzijn (2009-2011, Vlaamse overheid, Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin): Nele Van Tomme & Joris Voets
2. Competentiemanagement in de publieke sector: stand van zaken en aandachtspunten voor de toekomst (2009-2010, OESO): Sophie Op de Beeck
3. De auditor als evaluator. Internationale evoluties in auditrollen als gevolg van management hervormingen (2008-2011, POD Wetenschapsbeleid): Steve Troupin & Bob D'hoedt
4. De effecten van de gemeentelijke cultuurbeleidsplannen (2009-2010, Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media): Bart De Peuter & Valérie Pattyn
5. De relaties tussen politici en leidende ambtenaren binnen de EU (2010-2011, FOD P&O): Freya Schreurs
6. Doorlopende evaluatie van het operationeel programma voor het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen 2007-2013 (2008-2015, copromotor, ESF): Bart De Peuter
7. ECOST: Ecosystems, Societies, Consilience, Precautionary principle: Development of an assessment method of the societal cost for best fishing practices and efficient public policies (2006-2010, copromotor, Europese Commissie): Gianluca Ferraro i.s.m. University Porthsmouth (UK) & IIEB
8. Evaluatie van het strategische beleidsplan 2005-2010 van de dienst emancipatiezaken van de Vlaamse overheid (2010, Departement Bestuurszaken-Dienst Emancipatiezaken): Sophie Op de Beeck
9. Evaluerend onderzoek naar de effectiviteit van de uitvoering van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen. Voorbereidend onderzoek voor Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) 2020-2050 (2010, Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed): Joris Voets & Bart De Peuter, i.s.m. Departement Sint-Lucas (Hogeschool WenK), SumResearch en Faculteit der Managementwetenschappen (Radboud Universiteit Nijmegen)
10. Gefaseerde effect- en efficiëntie-evaluatie van (de implementatie van) het decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp (2010-2011, Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin): Nele Van Tomme, Joris Voets & Bart De Peuter
11. Het mandaatsysteem in de federale overheid geplaatst in een internationaal perspectief (2007-2011, copromotor, POD Wetenschapsbeleid): Karolien Van Dorpe i.s.m. UCL
12. International governance rankings (2008-2011, K.U.Leuven): Christopher Pollitt

13. Kosten-batenanalyse van participatief beleid (2009-2010, Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid): Willem Joris
14. Menu for justice. Toward a European curriculum studiorum on justice studies (2009-2012, copromotor, University Bologna - Faculty of Political Science - Alma Mater Studiorum Bologna): Annie Hondeghem i.s.m. LINC en Instituut voor Gerechtelijk Recht (K.U.Leuven)
15. Milieueffectrapportage (MER)-processen bij plannings- en vergunningstrajecten (2010, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie): Bart De Peuter i.s.m. Grondmij Vlaanderen NV & Connect
16. Multi-level regulering van nutssectoren: telecommunicatie en gas in België (2007-2011, POD Wetenschapsbeleid): Joery Matthys i.s.m. Université Catholique de Louvain
17. Onderwijsraden in de Europese Unie (2008-2010, European Network of Education Councils - Vlaamse Onderwijsraad): Jonathan Gaskell & Jan Van Damme
18. SBOV II: Binnengemeentelijke decentralisatie in Vlaanderen: lessen vanuit de districtswerking in de stad Antwerpen (2010-2011): Dries De Herdt & Joris Voets
19. SBOV II: Effectiviteit van financiële innovaties in Vlaamse gemeenten en OCMW's (2007-2011, Vlaamse overheid): Katrien Weets
20. SBOV II: Geïnfomeerd beleid: afstemming van vraag en aanbod van kwantitatieve beleidsinformatie en toekomstverkenningen (2007-2011, Vlaamse overheid): Ellen Fobé
21. SBOV II: Government governance: theoretische en normatieve modellen voor deugdelijk bestuur in de Vlaamse overheid (2007-2011, Vlaamse overheid): Dorien Buttiens
22. SBOV II: Impact van de staatshervorming op bestuurszaken (2007-2011, Vlaamse overheid): Dieter Vanhee
23. SBOV II: Interactief beleid van de Vlaamse overheid: optimalisering van participatie aan verschillende types van interactief beleid (2007-2011, Vlaamse overheid): Jan Van Damme
24. SBOV II: Kwaliteit, tevredenheid en vertrouwen in de publieke sector: kwaliteit en innovatie in de Vlaamse lokale besturen (2007-2011, Vlaamse overheid): Sara Demuzere & Astrid Molenveld
25. SBOV II: Organisatie en management van regulering (2007-2011, Vlaamse overheid): Jan Rommel
26. SBOV II: Publiek-private samenwerkingsvormen: aansturing en evaluatie van specifieke samenwerkingsverbanden door Vlaamse en lokale overheden (2007-2011, Vlaamse overheid): Kit Van Gestel
27. SBOV II: Slagkrachtige Overheid (2010, Vlaamse overheid): Jesse Stroobants
28. SBOV II: Slagkrachtige overheid: Ondersteuning en uitdieping van de basisopdrachten van de Commissie Efficiënte en Effectieve Overheid (2010-2011): Peter Oomsels
29. SBOV II: Vergrijzing van het overheids personeel: een macro-, meso- en microperspectief (2007-2011, Vlaamse overheid): Eva Platteau
30. SPATIALIST - Beheer van Ruimtelijke Informatie voor een Innovatieve Openbare Sector-Spatial Data Infrastructure and Public Sector Innovation (2007-2011, IWT):

Joep Cromptvoets & Glenn Vancauwenberghe i.s.m. SADL, ICRI, VUB & dep. Sociologie K.U.Leuven

31. Steunpunt Fiscaliteit en Begroting: Effecten van een prestatiebegroting (2010-2011, copromotor, Vlaamse overheid): Willem Joris
32. Wetenschappelijke studie naar de voorstellen van een hertekening van het gerechtelijk landschap en naar een methodologie om het gerechtelijk landschap structureel aan te passen voor rekening van de FOD Justitie (2009-2010, FOD Justitie): Caroline Vervaeke & Bruno Broucker

2.3. Dienstverleningsopdrachten

DIENSTVERLENINGSOPDRACHTEN 2010

1. Begeleiding opstart plattelandsfonds vanuit bestuurskundige expertise (2010, Vlaamse Landmaatschappij): Joris Voets, Bart De Peuter & i.s.m. U.Antwerpen
2. Doorlichting van het project 'Geïntegreerde Gebiedsvisie Leievallei tussen Wervik en Kortrijk' (2010, Provincie West-Vlaanderen): Joris Voets i.s.m. U.Gent, Afdeling Mobiliteit en Ruimtelijke Planning
3. Integratie Logo Leuven en Logo Hageland (2010, Logo Oostbrabant vzw): Marc Kayaert
4. Juridische ondersteuning betreffende het gebruik en de overdracht van gegevens onder de verordening 1907/2006/EC (REACH) door de bevoegde overheid, in het bijzonder de veiligheid van de informatie (2010, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu): Frankie Schram
5. Technical assistance related to process of digital map production, business development and IT-strategy (2010, Kadaster Nederland): Joep Cromptvoets
6. Ontwikkeling van een interactief proces inzake besturen in plattelandsgemeenten op basis van een sociaal-geografische analyse (2010-2011, West-Vlaamse Intercommunale): Joris Voets en Bart De Peuter i.s.m. het Instituut voor Sociale en Economische Geografie, K.U.Leuven
7. Profielschets van het Limburgs Steunpunt OCMW's (2010, Provincie Limburg): Joris Voets & Marc Kayaert
8. Provincies in actie: streven naar een efficiënte en effectieve provinciale overheid (2009-2010, Vereniging van Vlaamse Provincies): Joris Voets & Dries De Herdt
9. Uitwerking en begeleiding eerste fase bestuurskrachtmeting plattelandsgemeenten (2010-2011, Vlaamse Landmaatschappij): Bart De Peuter & Joris Voets i.s.m. U. Antwerpen
10. Werklastmeting bij de hoven van Beroep (2010, Vast Bureau Statistiek en Werklastmeting): Veerle Conings & Roger Depré
11. Werklastmeting voor magistraten bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (2009-2010): Veerle Conings & Bruno Broucker

3. Vorming, training en opleiding

Vormingsteam Instituut voor de Overheid:

Evelien Cautart, Inge Vermeulen,
Anneke Heylen, Veerle Conings,
Annie Hondeghem, Maaïke Vandenhoute,
Anita Van Gils, An Wynants

Het opleidings- en vormingspakket van het Instituut voor de Overheid, als deel van de Faculteit Sociale Wetenschappen, bestaat uit:

1. opleidingsonderdelen in het domein van 'overheidsmanagement en bestuurskunde'
2. master in het overheidsmanagement en -beleid

3. master of European politics and policies (i.s.m. het Instituut voor Internationaal en Europees Beleid)
4. (half) open opleidingsprogramma's
5. in-company trainingen
6. studiedagen

3.1. Opleidingsprogramma's Faculteit Sociale Wetenschappen

De expertise van de academische staf van het Instituut voor de Overheid wordt aangeboden in de vakken van de opleidingsprogramma's aan de Faculteit Sociale Wetenschappen. Volgende (co-) docenten waren in 2009-2010

titularis van één of meerdere vakken of seminars: prof. dr. Geert Bouckaert, prof. dr. Marleen Brans, dr. Bruno Broucker, prof. dr. Annie Hondeghem, prof. dr. Frankie Schram, prof. dr. Koen Verhoest, dr. Joris Voets.

3.2. Master in het overheidsmanagement en -beleid

De overheid neemt in de samenleving een bijzondere plaats in. De manier waarop ze zich intern organiseert om tegemoet te komen aan het algemeen belang typeert haar in grote mate. In de master in het overheidsmanage-

ment en -beleid wordt deze overheid en haar kenmerken in de diepte bestudeerd. Er wordt ingegaan op het beleid dat ze voorbereidt, uitvoert en evalueert en de manier waarop haar publieke diensten gemanaged (dienen te) wor-

den. Deze opleiding is bestemd voor ambtenaren met een (toekomstige) leidinggevende functie of met beleidsverantwoordelijkheid en voor academische bachelor en master studenten die zich willen bekwamen in het overheidsmanagement en -beleid.

In 2010 werd de master in het overheidsmanagement en -beleid officieel geaccrediteerd

door de 'European Association for Public Administration Accreditation' (EAPAA).

In het academiejaar 2009-2010 waren er 80 inschrijvingen voor de initiële master. Tijdens het academiejaar 2010-2011 zijn er 88 studenten ingeschreven.

3.3. Master of European politics and policies (i.s.m. het Instituut voor Internationaal en Europees Beleid)

Dit gespecialiseerd 'Master na Master' programma biedt een grondige vorming in de vergelijkende studie van de bestuurskunde, het overheidsbeleid en het overheidsmanagement in een Europese context. Naast het bestuderen van instellingen, besluitvorming en beleid van de Europese Unie zelf, wordt geanalyseerd welke invloed de kenmerken van verschillende nationale en subnationale bestuursstelsels in Europese landen uitoefenen op de realisatie, de processen en problemen van Europese integratie vanuit een vergelijkend perspectief.

In 2005 werd het MEPP programma officieel geaccrediteerd door de 'European Association for Public Administration Accreditation' (EAPAA).

Deze opleiding trekt voornamelijk een internationaal publiek aan. Na het invoeren van een ver-

nieuwd en restrictiever selectiebeleid, kent het programma de laatste jaren een groeps grootte van ongeveer 30 studenten, wat groepswerk, discussies en persoonlijk werk stimuleert. In 2009-2010 waren er 32 studenten ingeschreven, afkomstig uit 17 verschillende landen. In 2010-2011 ontvangt het programma 37 studenten met 16 verschillende nationaliteiten.

MEPP studenten 2010, Supreme Headquarters Allied Powers Europe, 24 november 2010, Soignies

3.4. (Half) open opleidingsprogramma's

Open opleidingsprogramma's worden aangeboden aan ambtenaren van overheidsorganisaties op zowel federaal, Vlaams, provinciaal als lokaal niveau. Half open opleidingen zijn gericht op ambtenaren vanuit eenzelfde soort organisatie (in 2010 enkel lokaal niveau). Specialisten vanuit het Instituut voor de Overheid en ook gastsprekers vanuit de prak-

tijk doceren over onderwerpen zoals personeelsmanagement, financieel management, veranderingsmanagement, ethiek, ICT, kwaliteit of bestuurlijke relaties.

In 2010 participeerden 480 personen aan één of meerdere (half) open opleidingen.

Tabel 2 en 3 geven een overzicht van de aangeboden opleidingsprogramma's in 2010.

Open opleidingsprogramma	Aantal dagen	Aantal deelnemers	Data
Bestuurlijke organisatie			
Samenwerking in ketens en netwerken in de publieke sector	2	21	31/5 & 7/6/2010
Burger en beleid			
Beleidsevaluatie	3	22	14, 21 & 28/10/2010
NIEUW: Gemeentelijke administratieve sancties (GAS) en overlast	1	17	24/11/2010
Hergebruik van overheidsinformatie	1	18	22/4/2010
In bad met de politiek	1	17	9/2/2010
NIEUW: Motivering van bestuurshandelingen: personeel	1	22	25/2/2010
NIEUW: Motivering van bestuurshandelingen: ruimtelijke ordening	1	16	11/02/2010
Openbaarheid en privacy en wat als ze elkaar raken	3	23	1, 8 & 15/6/2010
Spreekrecht - Spreekplicht - Zwijgrecht - Zwijgplicht	2	20	19 & 26/1/2010
Elektronische overheid			
NIEUW: Betere dienstverlening met Enterprise Architectuur	0,5	28	23/9/2010
ICT & eGovernment	2	19	19 & 26/5/2010
NIEUW: Juridische vraagstukken met betrekking tot ICT en eGovernment	2	24	5 & 12/10/2010
Ethiek, personeel en verandering			
NIEUW: Coaching	2	19	8 & 15/10/2010
NIEUW: De rol van HRM in de multi-generatiele werkomgeving	1	21	28/9/2010
Een code als blikvanger van een stimulerend integriteitsbeleid: de overheid	2	20	19 & 26/3/2010
NIEUW: HRM en leiderschap in de publieke sector	7	19	12/3, 19/3, 2/4, 30/4, 7/5, 28/5, 10/9/2010
Personeelsmanagement bij de overheid	7	25	22/1, 26/2, 26/3, 23/4, 21/5, 18/6, 26/11/2010
Veranderingsmanagement	4	22	19/11, 26/11, 3/12, 10/12/2010
Financiën, kwaliteit en prestaties			
Klachtenmanagement	2	24	4 & 11/5/2010
Kwaliteit in de overheid	3	22	6/5, 20/5, 27/5/2010
Totaal	47,5	419	

Tabel 2: Overzicht open opleidingen 2010

Half open opleidingsprogramma	Aantal dagen	Aantal deelnemers	Data
Een deontologische code voor uw lokaal bestuur	1	8	8/12/2010
Hergebruik overheidsinformatie voor lokale besturen	1	16	26/10/2010
Het schrijven van beleidsnota's	1	20	21/5/2010
Het schrijven van beleidsnota's	1	17	9/11/2010
Klachtenmanagement voor lokale besturen	2	15	8 & 14/12/2010
Resultaatgericht financieel management	2	24	9 & 23/11/2010
Totaal	8	100	

Tabel 3: Overzicht half open opleidingen 2010

3.5. In-company trainingen

Steeds meer zien overheidsorganisaties het nut in van investeringen in menselijk kapitaal via verschillende soorten vorming. Uit een aanbod van een tiental dagcursussen over overheidsmanagement en managementvaardigheden, kan een overheidsorganisatie in overleg met het Instituut voor de Overheid een vormingspakket samenstellen van één of meerdere opleidingsdagen. Deze interne trainingen worden georganiseerd in groepen van maximaal 15 deelnemers, zijn interactief van aanpak en praktijkgericht.

In 2010 werden 68 dagen interne training of begeleiding gegeven aan 715 cursisten. Onderstaande tabel biedt een overzicht.

Organisatie	Onderwerp	Totaal aantal deelnemers	Totaal aantal dagen
Agentschap voor Onderwijsdiensten	Het schrijven van een beleidsplan voor een LOP	35	3
Belgisch Technische Coöperatie	Transfer van kennis	10	1
Gemeente Lanaken	Leiderschapsvaardigheden	14	3
Integrale Jeugdhulp Beleidsondersteuningsteam	Ketens en netwerken	20	1
Karel-de-Grote Hogeschool	Dilemmatraining	14	1
Katholieke Hogeschool Leuven	Workshop Change Management: omgaan met veranderingen en vernieuwingen	30	0,5
OCMW en stad Mechelen	Dilemmatraining en opleiding train the trainer	42	6
OCMW Leuven	Kwaliteit in de overheid-CAF	48	6
PIVO	Deontologische code en dilemmatraining voor provinciale ambtenaren	90	9
Politiezone Genk-As-Opglabbeek-Zutendaal	Leiderschap voor middenkader en officieren	50	4
Provinciale ontwikkelingsmaatschappij Oost-Vlaanderen	Begeleiden workshop over het strategische kader POMOV	15	1
Regionaal WelzijnsOverleg (RWO) Oost-Vlaanderen	Hoe schrijf ik een goed beleidsplan?	14	1
RIZIV	Openbaarheid en privacy en wat als ze elkaar raken?	45	4
RWO Vlaanderen	Motiveringsplicht	148	3
SD Worx Publieke sector	Workshop over kenmerken van de publieke sector	20	0,5
Toerisme Vlaanderen	Dilemmatraining	20	2
VDAB Spoor 21	De menselijke kant in veranderingsprocessen	48	8
VIPK-Vervolmakingscentrum voor Penitentiaire Kaders, FOD Justitie	Leiderschap voor attachés managementondersteuning en junior directeurs van de Belgische gevangenis	32	14
Vlaamse Onderwijsraad	Workshop over operationele beleidsplanning	20	0,5
Totaal		715	68,5

Tabel 4: In-company trainingen 2010 Instituut voor de Overheid

3.6. Studiedagen

Elk jaar organiseert het Instituut voor de Overheid één of meerdere studiedagen waarop actuele onderwerpen belicht worden die een ruim publiek aanbelangen. Doelpubliek zijn zowel mandatarissen, ambtenaren van lokale, regionale en federale besturen als onderzoekers en studenten die hun visie op de nieuwe

overheidsdynamieken willen veruimen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de studiedagen in 2010. 610 mensen woonden één of meerdere studiedagen bij.

Studiedagen 2010	Datum	Aantal deelnemers
Perspectieven op de gerechtelijke hervorming	10/06/2010	127
De regie van verzelfstandigde agentschappen door lokale besturen in Vlaanderen: analyses en handleidingen	8/10/2010	153
Prestatie-audit in de federale overheid. Stand van zaken, evaluatie en vooruitblik	29/10/2010	166
Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) geëvalueerd	29/10/2010 (vm)	293
Staten-Generaal 2010 Vlaanderen Geoland: Geo-informatie gevraagd	2/12/2010 (nm)	128
Totaal aantal deelnemers		867 (610 verschillende deelnemers)

Tabel 5: Studiedagen in 2010

4. Internationale uitstraling

De internationalisering is altijd een rode draad geweest binnen het Instituut. De zichtbaarheid van Leuven in de bestuurskundige internationale wereld uit zich door een actieve inbreng in internationale geleerde genootschappen en

conferenties, het leveren van lidmaatschappen in diverse bestuursorganen, voorzitterschappen van panels en werkgroepen en uit het behalen van internationaal erkende wetenschappelijke prijzen.

4.1. Wetenschappelijke prijzen

Op 22 januari 2010 ontvangt prof. dr. Geert Bouckaert zijn derde eredoctoraat. De Corvinus University of Budapest kent deze titel toe aan personen met een opmerkelijke en significante internationaal erkende wetenschappelijke bijdrage en activiteiten in het overheidsmanagement. Op 25 mei 2010 ontvangt prof. dr. Geert Bouckaert in Boekarest zijn vierde eredocto-

raat aan de National School of Political Studies and Public Administration (NSPSPA). De Roemeense universiteit looft hem voor zijn inzet en engagement in de promotie van het internationaal en Europees onderzoek en onderwijs over het openbaar bestuur.

4.2. Actieve participatie aan internationale organisaties en netwerken

Naast voordrachten, lezingen en presentaties van tientallen papers in internationale conferenties door diverse academici en wetenschappelijke medewerkers, speelt het Instituut voor de Overheid een voorname rol in:

- Comparative Research into current trends In Public sector Organization (COST-CRIPO, 2007-2011),
- European Group for Public Administration (EGPA),
- Euro-Mediterranean Dialogue on Public Management (MED),
- Trans-European dialogue (TED),
- Trans-Atlantic Dialogue (TAD).

4.3. Buitenlandse academische bezoeken aan het Instituut voor de Overheid

Het Instituut wil ook een gastvrije en intellectueel stimulerende omgeving scheppen waar buitenlanders graag komen en willen werken. Volgende collega's bezochten het Instituut voor de Overheid in 2010 voor korte of langere studieverblijven:

- Prof. dr. Sangmook Kim, Seoul National University of Technology, Korea: 1 augustus 2009 - 31 juli 2010
- Drs. Erkki Karo, Tallinn University of Technology, Estland: 1 februari - 31 maart 2010
- Prof. Morten Balle Hansen, University of Southern Denmark, Department of Political Science and Public Management, Denemarken: 12 april - 6 mei 2010
- Drs. Thi Ngoc Bich Dinh, Institute for European Studies, Vietnam National Academy of Social Sciences, Vietnam: 9 september – 23 december 2010
- Dhr. Etienne Fivat, Institut des Hautes Etudes en Administration Publique (IDHEAP), Zwitserland: 19 april - 31 mei 2010
- Prof. dr. Georgy Jenei, Corvinus University of Budapest, Hongarije: 19 juli -15 augustus 2010
- Prof. Keun Namkoong, Seoul National University of Technology, Public Administration en Public Policy, Korea: 15 april 2010 - 15 augustus 2010
- Dr. Brian Marson, Treasury Board of Canada: 24 september 2010
- Dan Octavian Balica, University of Cluj, Roemenië: 25 oktober - 20 november 2010
- Dr. Anamarija Musa, University of Zagreb, Croatia: 2 november - 20 november 2010
- Mevr. Lynn van der Velden, Ministerie van Binnenlandse Zaken, Nederland: 23 december 2010

5. Nationale netwerking

Naast aanwezigheid als lid in diverse bestuursraden, redactiecomités, wetenschappelijke comités of andere commissies, verzorgen diverse academici en wetenschappelijke medewerkers een heel aantal presentaties, voordrachten en lezingen in diverse organisaties, conferenties, studiedagen en workshops.

Het Instituut voor de Overheid speelt tevens een voorname rol in:

- Kwaliteitsnetwerk lokale besturen
- Netwerk klachtenmanagement
- Vlaams Evaluatieplatform (VEP)
- Vlaamse Vereniging voor Bestuur en Beleid (VVBB)

6. Publicaties

Sinds 1998 telt het Instituut voor de Overheid meer dan 825 internationaal erkende en meer dan 640 andere publicaties.

Alle publicaties zijn te raadplegen via www.instituutvoordeoverheid.be

INTERNATIONALE BOEKEN 2010

1. Bouckaert Geert, Peters B. Guy & Verhoest Koen (2010). *The Coordination of Public Sector Organizations. Shifting Patterns of Public Management*. Series: Public Sector Organizations. Hampshire: Palgrave Macmillan Ltd. 326 p.
2. Matthyss Joery (2010). *Private Security Companies and Private Military Companies: a Comparative and Economical Analysis*. Antwerpen, Apeldoorn, Portland: Maklu. 260 p.
3. Van Dooren Wouter, Bouckaert Geert & Halligan John (2010). *Performance Management in the Public Sector*. Series: Masters in Public Management. London: Routledge. 198 p.
4. Verhoest Koen, Roness Paul, Verschuere Bram, Rubecksen Kristin & MacCarthaigh Muiris (2010). *Autonomy and control of State agencies: comparing states and agencies*. Series: Public Sector Organizations. Hampshire: Palgrave Macmillan Ltd. 328 p.
5. Bouckaert Geert & van de Donk Wim B.H.J. (Eds., 2010). *The European Group for Public Administration (1975-2010). Perspectives for the future*. Brussel: Bruylant. 342 p.
6. Laegreid Per & Verhoest Koen (2010). *Governance of public sector organizations: proliferation, autonomy and performance*. Governance and Public Management Series. Hampshire: Palgrave Macmillan. 360 p.
7. Rajabifard Abbas, Cromptvoets Joep, Mohsen Kalantari & Bas Kok (Eds., 2010). *Spatially Enabling Society, Research, Emerging Trends and Critical Assessment*. België: Leuven University Press. 248 p.

NATIONALE BOEKEN 2010

1. Bouckaert Geert, Hondeghem Annie, Voets Joris, Cauteraert Evelien & Op de Beeck Sophie (Red.) (2010). *Handboek Overheidsmanagement*. Brugge: Vanden Broele. 336 p.
2. De Herdt Dries & Verhoest Koen (2010). *Lokale besturen en hun verzelfstandigde agentschappen naar een betere afstemming en sturing*. Brussel: Politeia. 103 p.
3. Depré Roger, Vervaeke Caroline, Hondeghem Annie & Bouckaert Geert (2010). *Managementconcepten voor een kwaliteitsvol Openbaar Ministerie*. Brussel: Politeia. 184 p.
4. Hondeghem Annie, Van Daele Dirk, Maesschalck Jeroen & Broucker Bruno (Red., 2010). *Een decennium justitiële hervormingen in België: Octopus revisited*. Brugge: Vanden Broele. 175 p.

Instituut voor de Overheid - Public Management Institute
Faculteit Sociale Wetenschappen - Faculty of Social Sciences
Parkstraat 45 - bus 3609, B-3000 Leuven - België
tel: 0032 16 32 32 70, fax: 0032 16 32 32 67
io@soc.kuleuven.be
www.instituutvoordeoverheid.be, www.publicmanagement.be